

කසළ තීරසර කළමනාකරණයට පියවර

කාංචනා දිල්ලරැකි විරකෝන්

මිනිසා යනු මෙලොව වසන අන් සතුන් සහ ශාක වැනි වූ තවත් එක් ජීවියෙක් පමණි. ඔහු අන් සතුන්ගෙන් වෙනස් වන ප්‍රධානම කරුණ වන්නේ පරිසරයෙන් ඇත් වී කෘතීමව යොදාගත් ජීවන රටාවයි. මෙම ජීවන රටාව දෙස බලන කළ අන් කිසිම ජීවියෙක් නොකරන ක්‍රියාකාරකම් මිනිසා හෙවත් *Homo sapiens sapiens* නැමති මෙම ජීවියා විසින් සිදුකරයි. යන්ත්‍ර සූත්‍ර භාවිතය, තම දෙමව්පියන් ගෙන් පමණක් නොව වෙනත් පරිබාහිර ස්ථාන වෙත ගොස් "අධ්‍යාපනය" ලැබීම, තමා හැර අන් සියලුම සතුන් බලවත් නැතැයි සිතීම, විශේෂයෙන්ම ජීවත්වීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා පමණ ඉක්මවූ පරිභෝජන රටාවක් අනුගමනය කිරීම මින් කිහිපයකි. ලොව වෙසෙන අන් සියලුම සතුන්ගේ පරිභෝජන රටාව අධ්‍යයනය කළ විට ඔවුන් තමන්ගේ සහ තම වර්ගයාගේ එදිනෙදා පැවැත්ම සඳහා පමණක් පරිභෝජනය කරන බව පෙනී ගියත්, "මිනිසා" පරිභෝජනය කිරීමේදී සෑහීමකට පත් නොවන අසීමිත පරිභෝජනයක් සිදු කරන බවත් එය හුදෙක්ම තමාගේ හෝ තම පවුලේ හෝ අද දින පැවැත්ම සඳහා පමණක් නොව තව වසර ගණනාවක ඉදිරි පැවැත්ම ඉලක්ක කර ගනිමින් සිදුකරන පරිභෝජනයක් බවත් පෙනී යයි. මෙම නිසාම සම්පත්වල හිඟතාවයත්, තරඟ කාරිත්වයත්, ඒ නිසාම විනාශයත්

අන්සතුන්ට වඩා මිනිසාට බලපාන බව පෙනී යන කරුණකි. මෙම තරඟකාරිත්වය තුළ සමස්ත ජෛව පද්ධතියම අවදානම් තත්වයකට පත් කිරීම මිනිසා විසින් සිදුකර ඇත. එසේම සම්පත් හිඟතාවය ජයගැනීමට ස්වභාවිකත්වයෙන් ඔබ්බට ගොස් කෘතීමව නිපදවන ලද පාරිභෝගික භාණ්ඩ විශේෂයෙන්ම පිරි සැකසූ ආහාර (processed food) පරිභෝජනය කරන බැවින් බෝ නොවන රෝගවල සීග්‍ර වර්ධනයක් පෙනී යයි. මෙම සැකසූ ආහාරවල දවටන නිසා වෙන කිසිම ජීවියෙක් හට පැන නොනැගුණු "කසළ" හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ජීවිත තර්ජනයද ඉහළ ගොස් ඇත. මෙතෙක් කලක් ජීවින්, ජීවත් වීමේදී සිදුකළ පරිභෝජනයේදී ජනිත වූ "කසළ" කිසිම විටක අහියෝගයක් නොවූවේ

ඒවා නැවත චක්‍රාණුකූලව සම්පත් ලෙස පෘථිවි ගෝලයට එක් වූණු නිසාය. නමුත් කාර්මික විප්ලවය නිසා ඇතිවූ මිනිසාගේ දියුණුවක් ලෙස සලකන කලෙක කසළද ප්‍රශ්ණයක් නොකර ගෙන එය දියුණුවක් ලෙස සිතීමට තවමත් මිනිසා සමත් වී නැත. එසේ සිතුවානම් "කසළ" ජනිත වන අවස්ථාවේදීම නිසි වර්ගීකරණයකට ලක් කර කළමනාකරණය කළ හැක.

තීරසර කසළ කළමනාකරණය ආරම්භ විය යුත්තේ කසළ ජනිත වීමටත් පෙරය. එනම් කිසියම් සම්පතක් පරිභෝජනය කිරීමට පෙර අප සිතිය යුත්තේ එම සම්පත අපට අත්‍යවශ්‍යද නැද්ද යන්නය. එය අත්‍යවශ්‍ය දෙයක් නොවූනොහොත් සමහර විට එය කසළ බවට පත්වේ.

උදාහරණයක් ලෙස, ඔබ සපත්තු කුට්ටමක් මිලදී ගන්නවා යැයි සිතන්න. ඒ සමග ඔබට "නොමිලේ" කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටියක්ද, එය බහාලූ පොලිතින් බෑගයක්ද ලැබෙනු ඇත. මෙහිදී ඔබට සිතීමට යමක් ඇත. ඔබට අත්‍යවශ්‍යවන්නේ සපත්තු යුගලද, එසේ නැත්නම් කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටිය සහ පොලිතින් බෑගයද? මෙම මිලදී ගැනීමත් සමගම ඔබ කසළද උත්පාදනය කිරීමට අකමැති නම් ඔබට අවස්ථාවක් ලැබෙනුයේ නොමිලේ ලැබෙන "කසළවලට" එපා කියන්නටය. නමුත් අපේ රටේ පාරිභෝජකයන් එසේ අවබෝධයෙන්

තීරසර කසළ කළමනාකරණය ආරම්භ විය යුත්තේ කසළ ජනිත වීමටත් පෙරය. එනම් කිසියම් සම්පතක් පරිභෝජනය කිරීමට පෙර අප සිතිය යුත්තේ එම සම්පත අපට අත්‍යවශ්‍යද නැද්ද යන්නය. එය අත්‍යවශ්‍ය දෙයක් නොවූනොහොත් සමහර විට එය කසළ බවට පත්වේ.

කටයුතු කරනවාද? එසේ නැතිනම් ඔබව තවත් අවස්ථාවක් ඇත. එම කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටිය රැගෙන විත් නැවත කිසියම් බහාලුමක් ලෙස භාවිත කර ඉවත දමන අවස්ථාවේදී එය “කාඩ්බෝඩ්” ලෙස වර්ග කර ප්‍රතිචක්‍රීකරණයට ලබාදීමයි. නමුත් අවාසනාවකට මෙන් ඔබ පොලිතින් බෑගය රැගෙන ආවානම් එය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමට අපේ රටේ පවතින අවස්ථාව ඉතා අල්පය. කෙසේ හෝ මෙම අවස්ථාවේදී ඔබ ක්‍රියා කරන මොනායම් ආකාරය නිසා හෝ කසළ ජනිත වීම වැළැක්වීම හෝ එම කසළ සම්පතක් කර ගැනීම හෝ තෝරාගැනීම ඔබ සතුව පවතින්නකි. නමුත් අවාසනාවකට මෙන් තවමත් අප රටේ පාරිභෝගිකයන් මෙම අවස්ථාවන් දෙකම පැහැර හරිමින් සිටියි. එම නිසාම, මිනොටමුල්ල වැනි කසළ කඳු බිහිවෙමින්, එමගින් නිකුත් වන මිතේන් (CH₄) වායුව

නිසා ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ දැමීමට දායක වෙමින්, කසළ කන්දේ සිදුවන දිරාපත් වීම් නිසා ගලායන අපවිත්‍ර සහ විෂ රසායන නිසා අපගේ භූගත ජලයද, ගංගා ආදියද අපවිත්‍ර කරමින්, බෝවන සහ බෝ නොවන රෝගයන්හට අවස්ථාව සලසමින් දියුණුව කරා පියනගනා රටක් ලෙස උදම් අනමින් සිටිනවා නොවේද? මෙයද අප පනත තිරසර සංවර්ධනය ද?

එසේ නම් තිරසර කසළ කළමනාකරණය ඇරඹිය යුත්තේ අපේ මනස තුළිනි. කසළ “කසළ” වන්නේ අප එය කරදරයක් කර ගතහොත් පමණි. ජීවත්වීමේදී අප සිදුකරන පරිභෝජනයේ අවසාන ප්‍රතිඵලය කසළ වුවද එය තවදුරටත් සම්පතක් කර ගැනීමටත් ඉන් තව පියවරක් ඉදිරියට ගොස් කසළ ජනිත වීම වැළැක්වීමත් (Zero waste) තිරසර කසළ කළමනාකරණය නම් වේ.

Zero waste හෝ නිකසළ දිවිය ප්‍රායෝගිකද? එය සිදුකළ යුත්තේ කෙසේද? ඔබ දැනටමත් දන්නා පරිදි කසළ කළමනාකරණය තුළ 3R සංකල්පය ප්‍රචලිතය. දැනට දශක 3කටත් අධික කාලයක් තුළ බොහෝ අත්පත්‍රිකා, පෝස්ටර් ආදිය මගින් කසළ කළමනාකරණය Reduce (අවම කිරීම) Reuse (නැවත භාවිතය) Recycle (ප්‍රතිචක්‍රීකරණය) පිළිබඳ

දැනුවත් කරමින් පවතී. නමුත් අප කසළ කළමනාකරණය සිදු කළේද? එය එසේ වුවා නම් මිනොටමුල්ල වැනි බේදවාලකයන් ඇති වේවිද? එසේ නම් 3R සංකල්පයෙන් ඔබ්බට ගොස් කසළ කළමනාකරණයේ නව මං පෙත් සෙවීමට සුදුසුම කාලයයි මේ. 3R සංකල්පයෙන් ඔබ්බට සිතීමේ රටාව වෙනස් කරමින් හැසිරීම් රටාව තුළින් ප්‍රතිඵල ලබා කරගැනීමේ 10R සංකල්පය නිකසළ දිවියකට මං විවර කරනවා ඇත. ඒ කෙසේද?

අපගේ කසළ ප්‍රධාන කොටස් 2කි. දිරන (තෙත කසළ, wet garbage කාබනික කසළ, Organic waste) සහ නොදිරන (වියළි, නොදිරන Dry garbage) මෙයින් නොදිරන කසළ තවදුරටත් වර්ග කළ හැක. එනම් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි (Recyclables) සහ ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ නොහැකි (Non Recyclables) ලෙසටය. කසළ ජනිත වන අවස්ථාවේදීම අඩුම තරමේ දිරන හා නොදිරන කසළ වෙන් කිරීම ඉතාමත් වැදගත් වන්නේ මෙම කොටස් දෙක මිශ්‍ර වීමෙන් කසළ, කසළම වන නිසාය. එනම් කසළ කඳු ගොඩගැසීමේ ප්‍රධානම සාධකය වන්නේ මෙම කසළ මිශ්‍ර වීමයි. එවිට දිරන කුණුවලට දිරා යාමට නොහැකි වන්නා සේම නොදිරන කුණු සම්පතක් කරගෙන මුදල් උපයා ගැනීමේ අවස්ථාවද මග හැරී යයි. එම නිසා කසළ ජනිත කිරීමේ වගකීම ප්‍රධානව පැවරී ඇත්තේ පාරිභෝගිකයාටයි. එය තනි පුද්ගල වගකීමකි (Individual Responsibility). ශ්‍රී ලංකාවේ වසන මිලියන 20ක ජනතාව කසළ කළමනාකරණයේ පුද්ගල වගකීම ක්‍රියාත්මක කළහොත් රජයට හෝ නගර සභාවලට මේ සම්බන්ධව වගකීම ගැනීමට සිදුවන්නේ ඉතා සීමිත ලෙසය. එය එසේ වුවහොත් කසළ ජාතික ප්‍රශ්නයක් නොවනු ඇත. එය ජාතික ප්‍රශ්නයක් නොවීමට තනි පුද්ගලයකුට කළ හැක්කේ කුමක්ද? පිළිතුර සරලය. එනම් 10R ක්‍රියාදාමය ඉටු කිරීමයි. මෙම දස වැදැරුම් ක්‍රියාදාමයේ පළවෙනි පියවර කසළ ජනිත වීම හැකිතාක් දුරට අවම කිරීමය.

තෙත කසළ			වියළි කසළ		

1. භාවිතයෙන් වැළකීම - Reject

අද වෙළඳපොළේ ඇති සමහර ආහාර වර්ග කෘතිමව සැකසූ, කිසිම පෝෂණ සංසිටකයන් අඩංගු නොවන හුදෙක්ම වෙළඳ ප්‍රචාරණයෙන් උලුප්පා ඇති, දීර්ඝකාලීනව භාවිතයෙන් අසාත්මිකතාවයන් හෝ අවසානයේ පිළිකා හෝ පවා ඇති විය හැකි ආහාර වේ. උදාහරණයක් ලෙස කෘතිමව සැකසූ රසකාරක අඩංගු සුප් වර්ග, පැණිබීම වර්ග, ක්ෂණික ආහාර වර්ග ආදිය ගත හැක. ඒවා අඩංගු කර ඇත්තේද කිසිම ලෙසකින් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ නොහැකි ඇසුරුම් තුළය. මෙවැනි නිෂ්පාදන භාවිතයෙන් අවැඩක් මිස හොඳක් සිදු නොවන නිසා ඒවා මිළදී ගැනීමෙන් වැළකිය හැකිය. එවිට මුදල්, ශරීර සෞඛ්‍යය සහ කසළ ජනිත නොවන නිසා පරිසරයද රැක ගත හැක. මෙය අවබෝධයෙන් සිදු කිරීම 10R සංකල්පයේ Reject නම් වූ ප්‍රථම පියවරයි. මේ සඳහා තවත් සරල උදාහරණයක් බලමු. ඔබ බැංකුවේ ටෙලර් යන්ත්‍රයෙන් මුදල් ගන්නා අවස්ථාවක ඔබට රිසිට් පතක් අවශ්‍යදැයි මුලින් අසන පණිවිඩයක් දැක ගත හැක. ඔබට එය අවබෝධ වූවා නම් එය මුද්‍රණය වීමට ප්‍රථම Reject - භාවිතයෙන් වැළකීම තේරීම කළ හැකි තේද? එය එසේ කරන පාරිභෝගිකයන් බහුතරයක් සිටිනවා නම් ටෙලර් යන්ත්‍රය අසල දැකීමට ඇති කුඩා කඩදාසි (කසළ) කැබලි දැක්මට හැකි වේයැයි ඔබ සිතනවාද?

2. ප්‍රතික්ෂේප කිරීම - Refuse

මෙම අවස්ථාව Reject කිරීමට වඩා මදක් ලිහිල් වූ අවස්ථාවකි. බොහෝ වෙලාවට ප්‍රතික්ෂේප කරන දෑ සමහර වෙලාවක කළාතුරකින් භාවිත කිරීමට සිදු විය හැක. නමුත් ඔබ නිතරම සූදානම්ව සිටියහොත් මෙම අවස්ථාවද ඉතා හොඳින් පිළිපැදිය හැක. භාණ්ඩ මිළදී ගැනීමේදී, ඔබෙන් නොඅසාම ඔබට නොමිලේ දෙන දවටනය, බැගය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ඔබට හැකියාවක් ඇත. මේ සඳහා ඔබ

තුළ පෙර සූදානමක් තිබිය යුතුය. ඔබ සතුව රෙදි, පන් හෝ අඩුම තරමේ නැවත භාවිත කළ හැකි ප්ලාස්ටික් බැගයක් හෝ තිබිය යුතුය. එවිට නොමිලේ ලබා දෙන බැගයට එයා කියා කසළ ජනනයවීම අඩුකළ හැකිය.

3. භාවිතය අඩු කිරීම - Reduce

ඉහත ක්‍රමවේද දෙක පුරුද්දක් ලෙස කළහොත් ඔබට අනවශ්‍ය කිසිම "කසළ" ක් ඔබගේ ක්‍රියාකලාපයන් තුළින් ජනිත වන්නේ නැත.

4. නැවත භාවිතය - Reuse

ඔබ සතුව රෙදි මල්ලක්, පන් මල්ලක් හෝ බහාලුම් පෙට්ටියක් තිබෙනවානම් කඩේ මුදලාලි නොමිලේ දෙන දවටනයට/මල්ලට එයා කියා ඔබ සතුව ඇති බැගය නැවත නැවත භාවිත කළ හැක. එවිට ඔබේ නිවස තුළ කසළ එක් රැස්වන්නේ නැත.

5. අලුත් වැඩියා කරගැනීම - Repair

ආදි කාලයේ සිට අප සතුව තිබූ පුරුද්දක් වන්නේ යම් දෙයක දෝෂයක් ඇතිවුවහොත් එය අලුත්වැඩියා කර භාවිත කිරීමය. මෙය හුදෙක්ම අධි පරිභෝජන රටාවක් සහිත වර්තමාන සමාජයෙන් ගිලිහී ගොස් ඇත. Disposable නොහොත් භාවිත කර ඉවත

දමන සංකල්පයෙන් මිදී අලුත්වැඩියා කරගනිමින් භාවිත කිරීමට හුරු වන්න. ඇඳුමක් ඉරුණු වීට නැවත මසා හෝ අණ්ඩයක් දමා හෝ එය භාවිත කළ හැක.

6. ප්‍රතිස්ථාපනය කරන්න - Replace

මෑතක බිහි වූ ප්ලාස්ටික් පුටු, මේස හෝ වෙනයම් භාණ්ඩයක් කැඩුනහොත් හෝ ක්‍රියා විරහිත වුවහොත් හෝ ඒ වෙනුවට එම කොටස ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ පුරුද්ද අභාවයට ගියේ Disposable (ඉවත දැමීමේ) බටහිර සංකල්පය නිසාය. එය කසළ ජනනයට විශාල රුකුලකි. එයින් වහාම මිඳෙන්න. මෙම සිරිත අනුගමනය අරඹිකයටද භානිකරය.

7. ප්‍රතිවක්‍රීකරණය - Recycle

කඩදාසි, සමහර ප්ලාස්ටික් වර්ග, වීදුරු, යකඩ, කාඩ්බෝඩ්, ඉලෙක්ට්‍රෝනික අපද්‍රව්‍ය ආදිය ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කරන ස්ථානවලට භාරදිය හැක. එමගින් ආදායමක් ලබාගෙන සීමිත වූ සම්පත් වක්‍රීකරණයට දායක විය හැක.

8. නැවත සිතන්න - Rethink

නිතරම කසළ අවම කිරීමටත් ඉන් ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමටත් නැවත සිතිය යුතුය. උදාහරණයකට පරණ ඇඳ ඇතිරිල්ලකින් අත් පිස්නා හෝ පාපිසි හෝ සකසා ගැනීම බටහිර ක්‍රමයට අනුව Upcycling නම් වේ. මෙම සංකල්පය පුරාණයේ සිට අපගේ සංස්කෘතිය තුළ ඉතා හොඳින් ක්‍රියාත්මක විය. බුදුදහමේ එන උපදෙස්

අනුව ස්වාමීන්වහන්සේලාගේ සිවුර නැවත නැවත විවිධ ආකාරයට භාවිත කර අවසානයේ පාපිස්සටත් ඉන් පසුව බිත්තියට තබා වර්ච්ච් මැටි ගැසීමටත් භාවිත කිරීමට උපදෙස් ඇත. මෙය Upcycling සංකල්පය වේ.

9. මතක තබාගන්න - Remember

ඔබ වෙළඳපොළෙන් භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමට යන බව දැන අවශ්‍ය දවටන බඳුන් සහ බැග් රැගෙන යාමට මතක තබා ගන්න. හැකි සෑම විටම මුදලාලි නොමිලේ දෙන බැගයට “එපා” කියන්න මතක තබාගන්න. එවිට කසළ කරදරයක් නොවේ.

10. අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන්න - Repeat

මෙම ක්‍රියාවලියේ අවසාන 'R' නම් මෙම දස වැදෑරුම් ක්‍රමවේදය නැවත නැවත අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.

දැන් මෙම සංකල්පනාව මනා ලෙස තේරුම් ගතහොත් ඔබ පරිභෝජනය කර ඉතුරු වෙන දේ කසළ නොවනු ඇත. ආහාර ද්‍රව්‍ය සකස් කිරීමේදී අවශ්‍ය තරමට මිලදී ගෙන අනවශ්‍ය දේ නිවසටම නොගෙන ඒමෙන් මුදල් සහ කාලයද ඉතිරි වනු ඇත. එවිට තෙත කසළ (organic waste) හෝ මුළුතැන් ගෙයින් එළියට යන ප්‍රමාණයද අඩුවේ. ඔබට එය ලේසියෙන්ම කොම්පෝසට් පොහොර කරගත හැක.

ඉන්පසු ඔබට ඉතිරි වන්නේ නොදිරන කසළය. දිරන සහ නොදිරන කසළ කිසිම විටක මිශ්‍ර නොකළ යුතුය. ඒ සඳහා ඔබට පහසු ස්ථානයක කසළ බඳුන් 2ක් තබාගෙන දිරන කසළ එක් බඳුනකටත් නොදිරන කසළ අනික් බඳුනටත් දැමිය හැක. සතියක් අවසානයේ නොදිරන කසළ නැවත කාඩ්බෝඩ්, කඩදාසි, වීදුරු, යකඩ, ටින්, පොල්කටු, ප්ලාස්ටික්, පොලිතින් ආකාරයට වෙන්කර වෙන වෙනම බඳුන්වල දමා ගබඩා කළ හැක. ඒවා මාසය අවසානයේ ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන ස්ථානයකට ලබා දී මුදල් කර ගත හැක. මෙහිදී ඔබට වෙන්කරන ලද පොලිතින් ගැටලුවක් වනු ඇත.

10R සංකල්පය නිසා ඔබගේ නිවසේ එකතු වන පොලිතින් ප්‍රචාරණය අවම වී තිබිය යුතුය. කෙසේ නමුත් අවම වශයෙන් හෝ මෙය ගැටලුවක් වේ. එයටද පිලියමක් ඇත.

පොලිතින් ගැටලුවට Eco Bricks

අද බොහෝ දෙනා විසින් සිදු කරනු ලබන විශාල හානිකර ක්‍රියාවක් වනුයේ මෙම පොලිතින් හා ප්ලාස්ටික් පිලිස්සීමයි. පවතින පාලන තන්ත්‍රය නිසි පියවර නොගැනීම නිසා කසළ කළමනාකරණය රට තුළ ඉතා දුර්වල තත්ත්වයක පවතින හෙයින් මහ ජනතාවට තැන තැන විසිරී ඇති කසළ, කළමනාකරණය කිරීමට පහසුම ක්‍රමය සියල්ල අතුගා එකතු කර පිලිස්සීමයි. මෙය Open burning නොහොත් විවෘත භූමියක් තුළ පිලිස්සීම ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. බොහෝ රටවල්වල කසළ පිලිස්සීම හෝ මොනායම් ආකාරයක ගිනිගොඩක් ගැසීම නීතියෙන් තහනම් කර ඇත්තේ මෙසේ පිලිස්සීමෙන් පිටවන දුම් පරිසරයට මෙන්ම සහා සිව්පාවන්ටද,

(CH₄,CO₂) ප්‍රමාණයද විශාලය.

මීටත් අමතරව වෙළඳපොළේ සිට ඔබේ නිවසට අනිවාර්යයෙන්ම පැමිණෙන සීනි, ලුණු, තුනපහ ආදී පොලිතින් ඇසුරුම් භානියකින් තොරව බැහැර කරන්නේ කෙසේද? මෙම ද්‍රව්‍ය සතිපතා පැමිණෙන නගර සභාවේ කසළ ලොරියට බැහැර කිරීමෙන් සිදුවන්නේද ඉහත සඳහන් කරන ලද ආකාරයේම භානියකි. දිනපතා ඔවුන් වෙත ලැබෙන ටොන් විශාල ප්‍රමාණයක සියළුම කසළ නිසි ලෙස කළමනාකරණය ඉතා අපහසු කාර්යයක් වන අතර ඒ සඳහා ක්‍රමානුකූල ක්‍රියාපටිපාටියක් නොමැති නිසාවෙන් ප්‍රතිචක්‍රීකරණයට බඳුන් වන්නේ ලැබෙන කසළ ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව ඉතා අඩු ප්‍රමාණයකි. තෝරාගත් එක් නියමිත භූමියකට නගර සභාව විසින් මෙම කසළ බැහැර කළද එය මැසි මදුරු උවදුර වර්ධනය වීමට හේතු කාරක වනවා මෙන්ම ඉන් වහනය වන දුර්ගන්ධය ඒ අවට ප්‍රදේශවාසීන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයටද අහිතකර ලෙස බලපානු ලබයි. ඔබේ නිවසේ එකතුවන පොලිතින් ඔබ විසින්ම නිසිලෙස කළමනාකරණය කරගැනීම මේ සඳහා සිදු කළ හැකි අගනාම විකල්පයයි. ඒ සඳහා ඔබට පරිසර හිතකාමී ගඩොලක් (Eco Brick) නිර්මාණය කළ හැකිය.

Eco bricks නිර්මාණය කරන්නේ කෙසේ ද?

- 1) මේ සඳහා යොදා ගන්නා පොලිතින්, අපද්‍රව්‍යවලින් තොර පිරිසිදුකර වේලාගත් ඇසුරුම් වියයුතුය. (අපචිත්‍ර හෝ තෙත් වූ

මිනිසාටද අහිතකර බැවිනි. විශේෂයෙන්ම පොලිතින් ප්ලාස්ටික් පිලිස්සීමෙන් නිකුත්වන්නේ ඩයොක්සීන් (C₄H₄O₂) වායුවයි. මෙය ප්‍රබල පිලිකා කාරකයකි. එමෙන්ම මෙම පිලිස්සීමේ ක්‍රියාවලිය තුළින් වායුගෝලයට නිකුත්වන මීතේන් හා කාබන්ඩයොක්සයිඩ්

පොලිතින් යොදාගතහොත් කල් ගතවීමේදී ගඩොල තුළ බැක්ටීරියා ප්‍රතික්‍රියාකිරීමෙන් එය පුපුරා යෑමකට ලක්විය හැකිය).

උපයෝගී කරගෙන

1

2

ඔබට මේස, බංකු හෝ වෙනත් විවිධ නිර්මාණයන් කළ

මහමුහුදේ මාලින් හරහා හෝ නැවත අපේ ශරීරයටම පැමිණිය හැක. එය පිළිකා කාරක විය හැක. එම නිසා

2) පිරිසිදු වියළි, පරිභෝජනයෙන් පසු ඉවතලන ප්ලාස්ටික් බෝතලයක් ගෙන මෙම පොලිතින් සිහින්ව නවා හෝ කුඩා කැබලිවලට කපා බෝතලය තුළට දැමිය යුතුය. (ප්ලාස්ටික් වතුර බෝතල හෝ බීම බෝතල එක් වරකට වඩා පරිභරණය පිළිකා ඇති කරන හෙයින් මෙවැනි දේ ඒ සඳහා යොදා ගැනීම සුදුසු වේ.)

3

හැකිය (විවිධ රටවල Eco Bricks යොදා ගෙන නිවාස පවා නිර්මාණය කරනු ලබයි).

ඉහත ආකාරයට විස්තර කරන ලද පොලිතින් ගඩොල නිසා ඔබට නිකසල දිවිය සිහිනයක් නොවනු ඇත. අනාගතයේ යම් දිනයක ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ නොහැකි, දවටන තනනම් වූ දිනයක් එළඹෙන තුරු ඔබගේ කසළ නිසා ජීවිත හානියක් නොකර ජීවත් වීමට හැකිවන්නේ Eco brick එක

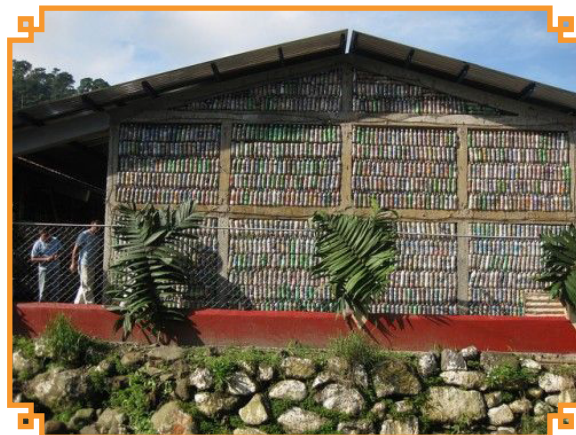

4

ඔබ ඔබගේ කසළ කළමනාකරණය 10R ක්‍රමවේදයට ඉටුකොට ජාතික ප්‍රශ්ණයකට විසඳුමක් දීමට උත්සාහ කරන්න. එය මොනතරම් සතුටක් වනු ඇද්ද? නිකසල දිවියක්, නිකසල රටක් !

3) බෝතලයට පොලිතින් ඇසුරුම් ඇතුළු කර කෝටුචක ආධාරයෙන් හොඳින් තද කළ යුතුය. බෝතලයේ අඩිය විවිධ හැඩයෙන් යුක්ත නම් එම හිඩැස් වල පොලිතින් හොඳින් තෙරපමින් බෝතලය පිරවිය යුතුය. නැතහොත් ගඩොලෙහි ශක්තිමත් බව රදානොපවතිනු ඇත.

4) මෙසේ තෙරපමින් නිවසේ එදිනෙදා එකතුවන පොලිතින්වලින් බෝතලය සම්පූර්ණයෙන්ම පිරවූ පසු ඔබට ශක්තිමත් ගඩොලක් නිර්මාණය කරගත හැකිය.

මෙය සම්පූර්ණයෙන් පිරවීම සඳහා ඔබගේ නිවසේ එක් රැස්වන මාස කිහිපයකම පොලිතින් අවශ්‍ය වනු ඇත. එහෙයින් මෙය මෙතෙක් ඔබ නිවසේ පැවති පොලිතින් ප්‍රශ්නයට ඉතා හිතකර විසඳුමක් වනුයේ අවම ඉඩ ප්‍රමාණයක විශාල පොලිතින් ප්‍රමාණයක් ගබඩා කර තැබිය හැකි නිසාවෙනි.

නිරීක්ෂණය කළහොත් පමණි. ඒ මන්දයත් ඔබ එවැනි කසළ එක්රැස් කොට නගර සභාවේ කුණු ලොරිය එනතෙක් බලා සිට ඔවුන්ට එය ලබා දුන්නද එය දැනට පවතින කසළ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදය තුළ අවසාන වන්නේ (බොහෝවිට) මහමුහුදෙනි. එවිට ඒවා micro plastic (කුඩා ප්ලාස්ටික් අංශු) බවට පත් වී ජලය හරහා, පස හරහා හෝ

මෙවැනි Eco Bricks කිහිපයකින් සිමෙන්න, මැටි, ලණු, කම්බි ආදිය

බොරැස්ගමුව ගංගාරාම පාර, නදී උයනේ අංක 42/3I පරිසර මිතුරු ස්වේච්ඡා සේවක සභාපති **කාංචනා දිල්ලරැසි විරකෝන්** 0718098847

